

PÄIJÄT-HÄMEEN SEUTUKAAVAN MUUTOSTARPEET JA PÄIVITYS MAAKUNTAKAAVAKSI

Yhteenvedo lausunnoista

ARTJÄRVI

Artjärven kunta pitää tarpeellisena seutukaavan päivittämistä maakuntakaavaksi. Kunnan tärkeimmät seutukaavan muutostarpeet ovat pysyvän asutuksen salliminen ranta-alueilla sekä matkailuun liittyvien aluevarausten lisääminen.

ASIKKALA

Asikkalan kunta puoltaa voimassa olevan seutukaavan päivittämistä maakuntakaavaksi myöhemmin erikseen sovittavassa laajuudessa. Kaavan laadinnassa tulisi keskittyä erityisesti Lahden ja mahdollisesti Heinolan kaupunkiseuduille. Maakuntakaavaa laadittaessa tulee ottaa huomioon Lahden kaupunkiseudun yleiskaavoitukseen liittyvän rakennemallin tarkistamistyö. Samalla tulee selvittää yhdessä kuntien kanssa kuntien käytössä olevat alueet ja kyky vastaanottaa uutta asutusta ja yritystoimintaa. Uusien keskuksiin sijoittuvien vetovoimaisten asuntoalueiden lisäksi tulee selvittää mahdollisuudet asumistoimintojen sijoittamiseksi palveluita omaaviin kyläkeskuksiin ja niitä tukeville ranta-alueille. Maakuntakaavoitukseen tulee sisällyttää myös seudullinen liikenneväyläverkosto (maa-, vesi- ja lentoliikenne) sekä seudulliset liikerakentamisen alueet.

HARTOLA

Hartolan kunta pitää seutukaavan muuttamista ja päivittämistä erittäin tärkeänä. Kunnan kannalta merkittävimmät muutostarpeet sisältyvät rantarakentamiseen ja siihen liittyvään vakituiseen asumiseen rantatonteilla. Maakuntakaavan tulisi tukea yleiskaavatyötä Jääsjärvellä ja Rautavedellä. Maakuntakaavassa tulisi huomioida Helsinki-Lahti oikoradan ja Lahti-Heinola moottoritien heijastusvaikutukset Hartolaan. Kylien elinmahdollisuudet tulisi ottaa uudessa kaavassa paremmin huomioon.

HEINOLA

Koska Heinolan seudun osalta on voimassa olevaa seutukaavaa valmisteltu kahden erillisen kunnan tavoitteiden pohjalta, on kaava kuntien yhdistymisen jälkeen osoittautunut osin vanhentuneeksi. Tärkeimmät muutospaineet ovat keskittyneet Vierumäen taajamaan, Suomen Urheiluopistoon ja sen ympäristöön, Konniveden virkistysalueen osalle sekä E4 ja Kouvolan tien risteysalueelle. Lisäksi Lahti-Heinola moottoritie ja kansallinen kaupunkipuisto tulevat omalta osaltaan aiheuttamaan tarkistustarpeita maankäytössä. Em. syistä Heinola katsoo tarpeelliseksi käynnistää kaavan päivittämisen. Muutostarvekohdat täsmennetään prosessin aikana.

HOLLOLA

Hollolan kunta pitää tarpeellisena seutukaavan muutostyön käynnistymistä, ei kuitenkaan kaikkia maankäyttömuotoja ja koko maakunnan aluetta koskevana, vaan keskittyen nimenomaan kaupunkiseutuihin ja niiden muuttuneisiin tarpeisiin.

Hollolan kunnan ja Lahden kaupunkiseudun kannalta muutostarpeita aiheuttavat mm. seutuhankkeeseen liittyvän rakennemallin tarkistustyö, kaupunkiseudun vastaanottokyvyn kehittäminen luomalla vetovoimaisia uusia asuntoalueita, liikerakentamisen seudullinen tarkastelu sekä yritystoiminnan uusien vetovoimaisten alueiden selvittäminen. Voimassa olevaan seutukaavaan nähden Hollolan kunta on hankkinut omistukseensa asuntotuotannon ja kuntatekniikan kannalta keskeisiä ja vetovoimaisia alueita, joita edellistä seutukaavaa laadittaessa ei ole tutkittu. Samoin yritystoiminnan tarpeet ovat laajentuneet ja muuttuneet sekä ympäristötietous on lisääntynyt. Toivottavaa on, että käynnistymässä oleva Lahden kaupunkiseudun rakenneyleiskaavatyö ja maakuntakaavan uudistaminen tehtäisiin yhteistyössä.

HÄMEENKOSKI

Hämeenkosken kunta puoltaa voimassa olevan seutukaavan päivittämistä maakuntakaavaksi myöhemmin erikseen sovittavassa laajuudessa voimassa olevat suunnittelu- ja muut resurssit tehokkaasti hyödyntäen. Kaavan muutostarpeet keskittyvät Lahden kaupunkiseudulle ja taajamiin. Maaseutualueiden ja virkistysalueiden osalta voimassa olevaan, vasta 2001 lopullisesti vahvistuneeseen kaavaan ei ole vastaavia muutospaineita. Maakuntakaavaksi päivitys tulee tehdä kiinteässä yhteistyössä kuntien kanssa.

KÄRKÖLÄ

Kärkölan kunta pitää tarpeellisena käynnistää seutukaavan päivittämisen maakuntakaavaksi ja tärkeimmät muutostarpeet ovat liikenteellisen ympäristön muuttumisen aiheuttamat kaavoitustarpeet sekä nykyistä laajempien alueiden varainmenon rakennustoimintaan.

LAHTI

Lahden kaupunki pitää seutukaavan nopeaa päivittämistä maakuntakaavaksi tarpeellisena. Erityisesti Lahden moottoritie ja rakennettavaksi suunniteltu Kerava-Lahti oikorata ovat lisäämässä Päijät-Hämeen ja etenkin Lahden kaupunkiseudun vetovoimaisuutta asuinpaikkana ja yritysten sijoituspaikkana. Maakuntakaavaa laadittaessa tulee ottaa huomioon Lahden kaupunkiseudun yleiskaavoitukseen liittyvän rakennemallin tarkistustyö. Lisäksi kaupunginhallitus koros

taa sitä, että liiton tulee ao. jäsenkuntien kanssa ja toisaalta Uudenmaan liiton ja sen ao. jäsenkuntien kanssa pyrkiä vaikuttamaan siihen, että oikorataan perustuva kehityskäytävä Kerava-Mäntsälä-Lahti toteutuu mahdollisimman nopeasti, tehokkaasti ja pääkaupunkiseudun nykyisiä paineita purkaen.

NASTOLA

Oikoradan rakentamisen vaikutukset Kerava-Lahti välille muuttavat Lahden kaupunkiseudun asemaa suhteessa pääkaupunkiseutuun. Muutostarpeita nykyisiin seutukaavavarauksiin aiheuttaa erityisesti kaupunkiseudun vastaanottokyvyn kehittäminen. Maakuntakaavan tulisi mahdollistaa uusien asuntoalueiden monipuolisen tarjonnan taajamissa ja maaseutukylissä. Tarkasteltavana tulisi olla loma-asutuksen mitoituksen sekä ympärivuotisen asutuksen kasvattaminen rannoilla ja rantojen läheisyydessä silloin kun se tukeutuu olemassa olevaan kylään tai taajamaan. Maaseutua koskien tulisi myös huomioida maatalouden muutokset. Tärkeitä tutkittavia asioita ovat myös liikerakentamisen seudullinen tarkastelu se muun yritystoiminnan ja teollisuuden tarpeita vastaavien alueiden selvittäminen.

Liikennetarkistusten kannalta tärkeitä on selvittää oikoradan liityntäyhteydet sekä rautatie- ja valtatieyhteydet Pietarin suuntaan ja niiden vaikutus Nastolan nauhataajamaan. Tärkeitä ovat myös henkilöjunaliikenteen kasvattamismahdollisuudet rataosuudella Kouvolalahti-Kerava-Helsinki sekä valtatie 4/5 Mäkelän liittymän tuottamat mahdollisuudet yritystoimintaan ja asumiseen.

Tulevassa maakuntakaavassa tulisi ratkaista valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden merkitys ja ohjausvaikutus kuntien yleis- ja asemakaavoitukseen. Luonnon- ja kulttuuriympäristöjen arvot ovat tulleet painokkaammin esille valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja ympäristötietoisuuden lisääntymisen myötä.

Edellä mainitut selvittämistarpeet huomioon ottaen Nastolan kunta pitää tarpeellisen kaavan päivittämistä. Käynnistymässä oleva Lahden kaupunkiseudun rakenneyleiskaavatyö ja maakuntakaavoitus voitaisiin soveltuvalta osiltaan tehdä yhteistyössä.

ORIMATTILA

Orimattilan kaupungin kannalta seuraavat muutostarpeet seutukaavaan ovat oleellisia: 1) Keskusta-alueelle lisä teollisuusaluetta Orivillen alueelle. Porvoojoen alueelle tulisi sallia lisäasuinrakentamista. 2) Pennalan alueelle suuri yhteinen teollisuusalue Lahdentien varteen ja Pennalan teollisuusalueelta pistoraidevaraus Lahti-Loviisa –radalle. Lisää asuntoaluetta Pennalantien varteen sekä Lahti-Loviisa –radan läheisyyteen Pennalaan ja Virenojalle. 3) Luhtikylän/Viljanien moottoritie-liittymään rakentamisaluetta liikennepalveluita ja teollisuutta varten. 4) Moottoritien ja oikoradan alueen rakentamismahdollisuuksien luominen pitkällä aikavälillä Luhtikylä-Levannon alueella (asumista, teollisuutta, asema). 5) Mallusjärven ympäristön (Mallusjoki, Karkkula, Sammalisto, Huhdanoja) lisärakentamismahdollisuudet on turvattava.

PADASJOKI

Padasjoen kunnan alueella ei ole seutukaavan kokonaissisältöön merkittäviä alueellisia muutoksia, lukuun ottamatta Natura-alueiden vahvistamista. Muutostarpeet näyttäisivät kuitenkin keskittyvän Lahden kaupungin rakennemallien tarkistamiseen, kuten esim. Kerava-Lahti oikorata ja uusien kauppakeskusten keskittymiin.

Padasjoen kunta puoltaa seutukaavan päivittämistä maakuntakaavaksi myöhemmin erikseen sovittavassa laajuudessa. Kaavan tarkistamisen yhteydessä tulisi tutkia muiden maakuntakaavojen strategiavaikutukset ja mahdollisuudet Päijät-Hämeeseen.

SYSMÄ

Sysmän kunta pitää tarpeellisenä käynnistää seutukaavan päivittämisen. Kaavan mahdollisen tarkistamisen yhteydessä kunta tulee tarkemmin määrittelemään muutostarpeet.

ETELÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS

- Oikoradan aiheuttamiin meluhaittoihin on kiinnitettävä huomiota.
- Pohjaveden suojaamiseen panostus tärkeää
- Kotieläintuotannon suuryksiköille voisi varata omat alueet
- Päijännetunnelin suojaaminen on erittäin tärkeää
- Maakuntakaavassa tulisi huolehtia siitä, ettei melulle altisteta lisää ihmisiä.
- Kiinnitettävä entistä enemmän huomiota ihmisten terveys- ja sosiaalisiin oloihin.
- Maakuntakaavan lähtökohdaksi tulee olla hyvin perusteltu väestönkehitysarvio, jossa tarkastellaan taajama- ja maaseutualueiden väestömäärän erilaisia kehitysvaihtoehtoja
- Maakuntakaavoituksella voidaan vaikuttaa esim. pienten kyläkoulujen toimintaedellytyksiin, mikäli maaseutukylät saadaan säilymään elinvoimaisina
- Maakuntakaavalla tulee edistää kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden alueiden ja kohteiden säilymistä ja ylläpitoa.
- Kaavassa tulisi varautua luontomatkailupalvelujen ja ulkoilureittien kehittämiseen myös ylimaakunnallisina hankkeina.
- Päijät-Hämeen logistinen kehitys

LAHDEN HISTORIALLINEN MUSEO

Vahvistetusta seutukaavakartasta puuttuvat valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä ja maisema-alueita koskevat selkeät aluerajaukset. Seutukaavassa maaseutualueiden MY-alueisiin sisältyy sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti arvokkaita alueita, mutta epäyhtenäisestä merkitsemistavasta ja kartan mittakaavasta johtuen esim. taajama-alueiden kulttuuriympäristöjä ei ole merkitty lainkaan.

Kysymys maakunnan arvokkaimpien ympäristöarvojen varaamisesta matkailun käyttöön herättää väistämättä ristiriitaisia ajatuksia, voidaanko ja missä laajuudessa matkailuelinkeinoja suunnata alueille, joissa on merkittäviä luonto-, kulttuuri ja ympäristöarvoja. Sama koskee teleliikenteen laitteiden sijoittamista maisemallisesti arvokkaille alueille. Tämän tapaisissa erityiskysymyksissä tarvitaan riittävän yksityiskohtainen ympäristövaikutusten arviointi maakuntakaavaa valmisteltaessa.

Maakuntamuseo katsoo, että seutukaavan päivittäminen huomioiden edellä esitetyt näkökohdat on tarpeen käynnistää.

LAHDEN KAUPUNGINMUSEO, arkeologian osasto

Museovirasto haluaa korostaa, että potentiaalisten muinaisjäännösalueiden rajaamisen mahdollistamiseksi olisi mahdollisimman aikaisessa vaiheessa käynnistettävä vanhentuneiden tai muuten puutteellisten arkeologisten inventointien ajantasaistaminen. Ajantasaisen muinaisjäännösluettelon julkaiseminen samassa yhteydessä olisi suotavaa.

HÄMEEN TIEPIIRI

Tiepiirin mielestä maakuntakaavan laatiminen tulisi käynnistää. Päijät-Hämeen alueella seutukaavan laatimisen ja vahvistamisen jälkeen merkittävien liikennettä synnyttävien rakentamis- ja kaavoitushankkeiden vuoksi olisi syytä käynnistää kokonaismaakunta- ja kaavoitus, jonka yhteydessä voitaisiin selvittää näiden hankkeiden vaikutukset seudullisella tasolla.

Tiehallinnon yhtenä merkittävänä tavoitteena on valtakunnallisen pitkämatkaisen liikenteen toimivuuden turvaaminen pääteillä. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista maankäytön laajentumisen suunnittelua. Maakuntakaavan laadinnan yhteydessä tulisi tarkastaa kaavassa esitettävien varausten tarpeellisuus ohikulkuteiden ja eritasoliittymien osalta koko Päijät-Hämeen alueelta. Hämeen tiepiirin mielestä uudessa maakuntakaavassa tulee esittää Lahden ohikulkutien osalta vain Launeen kautta kulkeva varaus.

RATAHALLINTOKESKUS

Nykyisessä seutukaavassa on huomioitu suunnitteilla oleva Kerava-Lahti rata ja myös Lahti-Mikkeli rata. Välitöntä kii-reellistä tarvetta seutukaavan uudistamiselle ei näin ollen ole. Lähtökohtaluonnoksessa esitetyt näkökohdat selvittävistä asioista ovat sinänsä aiheellisia rautateiden osalta.

JÄRVI-SUOMEN MERENKULKUPIIRI

Piiri ei näe oman toimialansa asioiden ja hankkeiden osalta välttämätöntä tarvetta seutukaavan muuttamiseen tai päivittämiseen.

HÄMEEN TYÖVOIMA- JA ELINKEINOKESKUS

Hämeen TE-keskuksen mielestä seutukaavan päivittäminen maakuntakaavaksi on aiheellista. Kaavaa laadittaessa tulee kiinnittää huomiota ainakin seuraaviin suunnittelutarpeisiin:

- Päijät-Hämeen tulee valmistautua ottamaan vastaan osansa Etelä-Suomeen suuntautuvasta kasvusta.
- Maakuntasuunnitelman ja maakuntakaavan laatimisen yhteydessä tulee määritellä ainakin karkeasti, minkä tyyppistä elinkeinotoimintaa ja väestöä maakuntaan halutaan ja miten mahdollinen muuttovoitto saataisiin hyödyttämään koko maakuntaa.
- Maakuntakaavassa tulee varautua Lahti-Heinola moottoritien rakentamiseen ja varata sen läheisyydestä uusia kehittämisalueita
- Kaavoituksella tulee tukea Lahden kaupunkiseudun mahdollista nousua valtakunnallisesti merkittäväksi kaupan keskuksiksi.
- Renkomäen ympäristö, joka näyttäisi muodostuvan vetovoimaiseksi teollisuuden sijoittumisen kannalta
- Lahden eteläisen ohitien linjaukset
- Kerava-Lahti oikoradan valmistumisen aiheuttama huomattava kasvusysäys.
- Riittävän suurten toisiinsa liittyvien matkailualueiden varaaminen kaavaan.
- Kaavoituksella tulee vahvistaa kaupunkiseudun lähistöllä olevien kylien asemaa vaihtoehtona kaupunkiasumiselle.
- Loma-asutus tulisi maaseutukylien tuntumassa sallia mahdollisimman laajana.
- Suurimmat rantojen käytön tehokkuudet tulisi sallia olemassa olevien matkailukeskittymien tuntumassa.
- Elinvoimaisen maaseutukylien verkoston säilyttäminen.
- Maakuntakaavan laadinnassa tulee läpäisyperiaallella ottaa huomioon kestävän kehityksen ja maakunnan virkistysarvojen säilyttämisen tavoitteet.

HÄMEEN YMPÄRISTÖKESKUS

Hämeen ympäristökeskus pitää kaavan päivittämistä tarpeellisenä. Alustavat muutostarpeet, jotka tulee selvittää tulevassa maakuntakaavassa:

- Kaikki luonnonsuojeluohjelmien alueet ja kaikki Natura-alueet merkitään kaavaan.
- Myös muiden luonnonsuojelualueiden tarve tulee selvittää maastoinventoinnein.
- Maa-ainestenottoalueet I ja II luokan pohjavesialueilla tulee käydä läpi ja tutkia maankäytön ristiriitaisuudet näillä alueilla.
- Pohjavedenottoamoina ja pohjavesialueita koskevat suunnittelumääräykset tulee tarkistaa
- Arvokkaat kulttuuriympäristöt, valtakunnallisesti ja maakunnallisesti sekä muinaismuistot tulee selvittää ja merkitä kaavaan.
- Virkistysalueiden riittävyys ja sijoitus tulee selvittää
- Kaupallisista palveluista ainakin suurimpien keskittymien sijoitusta tulee tarkastella
- Kylien elävänä pitäminen ja muuttovoittoalueiden asutuksen sijoittuminen tulee tutkia.
- Vesihuollon ylikunnalliset hankkeet ja vesihuollon varajärjestelmät tulee turvata

HÄMEEN RYKMENTTI

Rykmentin kannalta seutukaavan päivittäminen maakuntakaavaksi ei ole tarpeellista.

LAHDEN SEUDUN YRITYSKESKUS

Elinkeinopoliittisesti tärkeitä ja kiireellisiä muutostarpeita on runsaasti.

- Kysymys Päijät-Hämeen asemasta Etelä-Suomen liittoutuman ylimaakunnallisessa aluerakennestrategiassa
- Kysymys tietoisesta tai pakon edessä syntyvästä alueellisesta eriytymisestä alueiden välisessä kilpailussa
- Kysymys teknisten palvelujen ja kuljetusten taloudellisesta hoitamisesta osana maakunnan kilpailukykyä
- Kysymys Lahden kaupunkiseudun noususta valtakunnallisesti merkittäväksi kaupan keskuksiksi ja siihen liittyen ylimaakunnallisten kaupan suuryksiköiden sijoittumisesta kaupunkiseudulle
- Kysymys edellytysten luomisesta valtion laitosten hajasijoittamiselle Päijät-Hämeen alueelle
- Kysymys maakuntastrategiasta ja elinkeinojen kehittämisen maankäyttötarpeista
- Kysymys yhdyskuntarakenteen ylläpitokustannusten tasosta ja uusien alueiden ja verkostojen taloudellisesta laajuudesta
- Kysymys palvelutuotannon, asumisen ja liikenteen mitoitusväestöstä
- Kysymys kaupunkiseutujen kyvystä vastaanottaa saavutettavuuden paranemisen johdosta tapahtuvaa huomattavaa väestön ja työpaikkojen lisäystä
- Kysymys keskustojen ja lähiöiden uudistuksien tavoitteista ja niiden vaikutuksesta tulevaan palvelutasoon sekä kaupunkirakenteeseen
- Kysymys Päijät-Hämeessä risteilevän usean kehitysvyöhykkeen luomisesta mahdollisuuksista houkutellessa alueelle investointeja
- Kysymys Heinolan ja Lahden kansallisista kaupunkipuistohankkeista
- Kysymys Lahden eteläisen kehätien varren maankäytön kehittämistä väylän kapasiteettia hyödyntäen
- Kysymys Kerava-Lahti oikoradan taajamajunaliikenteen vaikutuksista ja mahdollisuuksista asemaseutujen kehittämisessä
- Kysymys Lahti-Mikkeli –oikoradan turvaavista aluevarauksista
- Kysymys Kymijoen kanavoimisesta
- Kysymys Vesivehmaan lentokentän kehittämisestä
- Kysymys arkeologisen perinnön suojelusta
- Kysymys kotieläintuotantoalueiden sijoittumisedellytyksistä
- Kysymys saavutettavuudeltaan edullisten alueiden hyödyntämisestä uusien työpaikka- ja toimipaikka-alueiden sijoittumisesta
- Kysymys Etelä-Suomen palvelevan tavaraliikennekeskuksen kaavallisista edellytyksistä ja liikennetarkoituksista
- Kysymys vapaa-ajan ja matkailun infrastruktuurin kehittämisedellytysten parantamisesta kaavallisilla keinoilla

GASUM OY

Ei tarkistamistarvetta. Tulevaisuudessa mahdollisesti rakennetaan Valkealasta Mäntsälään rinnakkaisputki, jonka yksityiskohtaisesta linjauksesta tai aikataulusta ei ole vielä tietoa.